

Regioonide Komitee Arvamus „Klastrid ja klastritealne poliitika”

(2008/C 257/12)

REGIOONIDE KOMITEE ESITAB JÄRGMISED SOOVITUSED:

- taotleb Euroopa Komisjonilt raamprogrammi koostamist, mis lihtsustaks kõigi kaasatud haldusasutuste koostööd ja omavahelisi sidemeid ning milles määratletakse klastrite rajamise, nende võrgustike loomise ja nendevahelise piiriülese koostöö suunised; Klastrite koostöö on paljutöötav vahend Euroopa uuendusvõime tugevdamiseks ning investeerijate ja uuendajate huvi äratamiseks kogu maailmas. Seepärast ei tohiks klastritesse kuuluvate organisatsioonide rahvusvaheline koostöö piirduda ainult Euroopaga, vaid laienema ka kogu maailma, nii et lõppeesmärk oleks klastrite moodustumine maailma tasandil;
- on seisukohal, et puudub strateegiline üldraamistik, mis hõlmaks selliste asjaomaste osalejate nagu avaliku halduse, ülikoolide, uurimiskeskuste ja ettevõtjate seisukohti ning mis võimaldaks vastata kolmele eespool kirjeldatud protsessile kooskõlastatud viisil:
 - soodustada eelduste loomist klastrite rajamiseks ja stimuleerida klastrite rajamist;
 - edendada klastrite tehtavate algatuste elluviimist;
 - saavutada klastrite võrgustike loomine riiklikul ja riikidevahelisel tasandil, et tagada kogemustevahetus ja koostöö;
- soovib seepärast strateegilise raamistiku väljatöötamise esimese sammuna luua kõrgetasemeline ekspertide rühm, mis uuriks kõnealust küsimust ning esitaks nõukogule ja komisjonile integreerimise ja ühtlustamise kriteeriumid.

Raportöör: Madridi autonoomse piirkonna Euroopa asjade peadirektor Antonio González TEROL (ES/EPP)

POLIITILISED SOOVITUSED

REGIOONIDE KOMITEE,

arvestades, et 4. detsembril 2006. aastal toimunud konkurentsi- poliitika ülemkogu nimetas klastreid üheks üheksast esmatähtsatest meetmest edendamaks Euroopa konkurentsivõimet;

arvestades, et eesistujariik Sloveenia taotles komiteelt arvamuse koostamist käesoleva aasta juuni lõpuks, et võimaldada komitee seisukohtade arvessevõtmist klastritealast poliitikat käsitleva teatise koostamisel, millega Euroopa Komisjon praegu tegeleb (2008. aasta juuli);

võttes arvesse eesistujariigi järeltule 13.–14. märtsil 2008 Brüsselis toimunud Euroopa Ülemkogul, mille järgi innovatsiooni raamtingimuste parandamiseks tehtavaid jõupingutusi tuleks paremini koordineerida, sealhulgas teaduse ja tööstuse vaheliste tugevamate sidemete ja maailmatasemel innovatsiooniklastrite ning piirkondlike klustrite ja võrgustike arendamise kaudu. Samuti tuleb hõlbustada innovatiivsete VKEde suuremal määral osalemist klustrites ja riigihangetes;

Üldised märkused

1. kutsub tulevast eesistujariiki Prantsusmaad üles jätkama klustritealaste aruannete, uuringute ja poliitiliste arutelude soodustamist ning kaaluma komisjoni väljatöötatava klustritealast poliitikat käsitleva strateegia raames arendatavaid uusi meetmeid;

2. mõtleb mõiste „klastrid“ all ühele sektorile spetsialiseerunud, spetsiifiliste tarnijatega ja omavahel seotud tööstusharude teiste ettevõtjatega seotud ettevõtjate geograafilist kogumit, kes omavahel konkureerivad, aga ka koostööd teevad. Kõnealune sektor hõlmab paljusid tööstusharusid, erinevaid distsipliine ja tegevusi. Tegelikult saavutavad klastrid oma maksimaalse arengutaseme siis, kui nad suudavad ära kasutada omavahelisest sõltuvusest avanevaid võimalusi, et laiendada oma tegevust vastastikku täiendavale äritegevusele, luues koostöime, mis edendab kogu sektori majanduskasvu, tuues kasu klatri kõigile liikmetele. Räägitakse koostööst-konkurentsisist („*cooperation*“) kui ettevõtlusstrateegiast, mis ühitab endas koostöö („*cooperation*“) ja konkurentsi („*competition*“) ning mis iseloomustab klastreid ja viib konkurentsivõime maksimaalsele tasemele. Suhetes klatri teiste liikmetega peab valitsema vastastikune usaldus, liikmetel peavad olema samad eesmärgid ja prioriteedid, et jõuda mitmetasandilises kontekstis täieliku kooskõlastatuseni;

3. tunnistas Euroopa Liidu puudujääke ideede kujundamisel uuteks toodeteks ja teenusteks ning vajadust rakendada uusi avaliku sektori meetmeid, mis soodustavad teadmiste loomise, edastamise ja rakendamise kaasatud sotsiaalvaldkonna osalejate omavahelist suhtlust. Täpsemalt öeldes on vaja arendada uusi sidemeid avalike haldusasutuste, ülikoolide, uurimiskeskuste ja ettevõtjate vahel;

4. on arvamusel, et investeringud teadus- ja arendustegevusse on vajalikud, ent seni ebapiisavad. Euroopa uuendustegevuse soodustamiseks tuleb ühendada jõud ja suunata teadusuuringutesse tehtavad investeringud sihipäraselt strateegilisesse valdkondadesse;

5. rõhutab, et ettevõtjate territoriaalsest koondumisest üksi ei piisa, et tagada klustrite, võrgustikmajanduse või koostöime tekkimise või konkurentsivõime kasvu. On vaja saavutada kriitiline mass, st piisav tootmismah, allpool mida ei saa rääkida klustritest. Samas on vaja pöörata tähelepanu kvalitatiivsetele aspektidele ja välistingimustele, sh ettevõtjate vastastikusele usaldusele ja kindlatele suhetele, et tagada ühistegevuse edu ja jätkusuutlikkus;

6. on seisukohal, et statistilised andmed ei ole piisavad kõnealuse kahe aspekti hindamiseks, ning teeb ettepaneku, et Euroopa Klustrite Vaatluskeskus teeks uuringu selle kohta, millal on täidetud vajalikud eeltingimused, et võtta arvesse need kaks klustrite olemasolu määratlevat aspekti, ning pakub selleks oma abi, toetudes komitee kogemustele ja lähedastele sidemetele piirkondadega;

7. nõustub sellega, et klastrid on uuendustegevuse olulised tõukejõud, mis aitavad kaasa konkurentsivõime tõstmisele ning tööstuse ja teenuste säästvale arengule ning soodustavad majandusarengut piirkondades, luues jõukust ja töökohti. Seetõttu aitavad klastrid kaasa ka territoriaalsele ühtekuuluvusele, mis kuulub Lissaboni lepingus kindlaks määratud ELi eesmärkide hulka;

8. on arvamusel, et paljudel juhtudel tuleks klustrite rajamise stimuleerimisse ja nende juhtiva positsiooni säilitamiseks asjaomastes sektorites kaasata ametiasutused ja erasektori ettevõtjad;

9. avalik sektor võib samuti märkimisväärselt aidata tegeleda väljakutsetega, millega klustritealased algatused silmitsi seisavad. Avalik sektor võib

— aidata eesmärkide seadmisel ja tulemuste jälgimisel;

— aja jooksul lihtsustada klastritealaste algatuste protsessi selle küpsedes ja arenedes (nagu kirjas järgmises punktis);

— integreerida klastritealase algatuse laiemas poliitilise tegevuskavasse;

10. on samuti seisukohal, et avaliku sektori ülesanne peaks seisnema klastrite arendamiseks vajaliku keskkonna loomises, mis hõlmab täpsemalt järgmist:

— kõrgelt kvalifitseeritud inimkapitali olemasolu tagamine;

— klastrite rajamise ja arendamisega seotud haldusmenetluste lihtsustamine;

— teabekeskuste ja integreeritud teeninduskeskuste rajamise soodustamine;

— haridusasutuste ja klastrite koostöö toetamine, sh eriväljaõpet pakkuvate keskuste rajamise kaudu. Oleks hea, kui igas liikmesriigis oleks vähemalt üks õppekeskus, kus antakse klastritealast koolitust;

— klastrite vajaduste katmiseks sobivate finantsvahendite olemasolu ning heade suhete tagamine ettevõtjate, uuenduskeskuste, investeerijate ja rahastamisallikate vahel;

— kooskõlastusmenetluste lihtsustamine klatri sees ja teiste klatriatega ning klastrite suhete tõhustamine haldusasutustega;

— klastrite võimaluste arendamise soodustamine väljaspool asjaomast klatri ning selle rahvusvahelise tegevuse ja riikidevaheliste võrgustike loomise edendamine. Avaliku sektori asjakohase poliitikaga on võimalik soodustada piirkonna — ja klatri — kuvandi loomist, mille tulemusena paranevad klatri võimalused välistegevuse laiendamiseks.

— teadus-, arendus- ja uuendustegevuse edendamine klatri tegevuskeskkonnas, pöörates erilist tähelepanu nende uuendusliku tegevuse alustamise ja arendamise seisukohast otsustavatele teguritele, millel võib lisaks olla ka võimendav mõju erasektorile;

— eraalgatuste toetamine ja kiirendamine, pidades meeles, et haldussüsteemi kolm tasandit ehk ELi, liikmesriigi ja piirkondlik tasand peavad olema omavahel seotud, kusjuures viimasel neist on võtmeroll klatriatele suunatud toetusmeetmete kujundamisel ja rakendamisel.

Sellegipoolest rõhutab komitee, et ametiasutused peavad vältima järgmist kaht olulist viga:

— klastreid ei tohi hakata rajama nullist alates. Klattrid sünnivad tavaliselt pikaajalise arengu tulemusel, seetõttu lõpeb mis tahes kunstlik rajamiskatse üldjuhul ebaõnnestumisega;

— samadel põhjustel tuleb vältida klastrite elu kunstlikku pikendamist juhul, kui turud ja tehnoloogia on need kõrvale lükanud;

11. kinnitab, et klattritel tuleb rajada tugev võrgustik ettevõtjate, ülikoolide ja ametiasutuste vahel, et suuta edukalt konkureerida maailmaturul, ning et nad vajavad jätkuvat uuendusprotsessi, mis võimaldab neil saavutada igal hetkel uut koostööd. Üksnes nii on võimalik tagada klatri tulevane elujõulisus. Tasub juba eelnevalt mainida, et kuigi klastreid iseloomustab tippasemel pädevus, on vaja arvestada töösiajaga, et mitte kõigil klattritel ei õnnestu saavutada sama arengutase või sama rahvusvaheline mõõde. Antud valdkonnas sünnib tippasemel pädevus pika aja jooksul, toetudes konkreetsetele finantsressurssidele, heale haldusele ja turule suunatud struktuurireformidele, mis annavad tootmisteguritele (riskikapital ja investeerijad) vajaliku liikuvusvabaduse;

12. on seisukohal, et arvestades turgude praegust globaliseerumist on esmatähtis luua klatri kaudu ülemaailmseid väärtusahelaid, et parandada ettevõtjatevahelist kooskõlastamist ja eelkõige ühist konkurentsivõimet. Kuigi uuendustegevus on kõikidele klatriatele omane põhiline tunnusjoon, tuleb juhtida tähelepanu tõigale, et klattrid ei arene üksnes kõrgtehnoloogilistes, vaid ka keskmise või madala tehnoloogiastatusega sektorites;

13. rõhutab, et klattrid pakuvad erilist huvi VKE-dele, kelle jaoks klattrid moodustavad keskkonna, mis soodustab VKE-de sidemeid ülikoolide ja suurettevõtete ning mis annab neile juurdepääsu rahvusvahelistele kaubandusvõrgustikele;

14. hoiatab siiski selle eest, et mõnes riigis ja piirkonnas keskendutakse mõnikord liiga palju VKE-dele, unustades asjaolu, et suurettevõtete madal esindatus võib piirata klatri majanduslikku mõju;

Panus Lissaboni strateegia eesmärkide saavutamisse

15. leiab, et praegu soodustavad tootmistegurite vaba liikumine ja arenenud tööstusriikide suured kulud tootmise üleviimise protsessi. Sellele vastuseks tuleks suunata tootmissüsteemid suuremat lisaväärtust loova tegevuse, eelkõige mahuka teadus- ja arendustegevuse ning suurte investeeringute poole;

16. tõdeb, et **Lissaboni strateegia** oli vastus globaliseerumisega kaasnevale uutele väljakutsetele, kuna selle eesmärk oli tugevdada ELi inimkapitali, suurendada innovatsioonipoliitika eri meetmete sidusust ja luua selle jaoks õiguslik raamistik, edendada uuendusmeelsete ettevõtete asutamist ja kasvu ning arendada uuendussüsteemi siseseid liideseid. Kõnealuste eesmärkide saavutamine aitab kaasa liikumisele ühiskonna poole, mis on avatud uuendustele ja teadmistele ning seega võimeline konkureerida teistega — kui mitte kulude, siis lisaväärtuse loomise osas;

17. rõhutab, et piirkondade konkurentsivõime tõstmiseks tuleb edendada kapitalimahukaid, selgelt uuendusmeelseid ja kõrgelt spetsialiseerunud töötajatega sektoreid;

18. tuletab meelde, et kulutused erasektori teadus- ja arendustegevusele on Euroopas selgelt ebapiisavad. Sel taustal on komitee arvamusel, et üksnes avaliku sektori poolt teadus- ja arendustegevusele tehtavate kulutuste suurendamisest ei ole kasu, kui ettevõtjad ise ei võta nimetatud eesmärgi omaks ega käivita vajalikke algatusi. Siiski on oluline, et riiklikud kulutused teadus- ja arendustegevusele oleksid piisavalt suured, et olla tõhusad. See on ainus viis, kuidas kõnealused kulutused suunduksid teadus- ja uuendustegevuse kaudu turule. Avaliku sektori investeringutel teadus- ja arendustegevusse peab olema võimendav mõju erasektori teadus-, arendus- ja uuendustegevusele, et selle tulemusel kasvaks märkimisväärselt teadus-, arendus- ja uuendustegevuse osakaal Euroopa piirkondade SKT-s. Selleks on vaja ühendada järgmised neli peamist tegevussuunda:

- edendada ettevõtjate ja avalike asutuste **klastrite** ehk kogumite **arengut** äärmiselt uuenduslike tegevuste valdkonnas;
- soodustada kõnealusele tegevusele kohandatud kohtade loomist, kus asuvad teineteise kõrval teadmised (ülikoolid) ja majandus (ettevõtjad): **teadus- ja tehnoloogiapargid**;
- tõhustada rahastamis- ja teisi vahendeid, mille abil toetakse **uute uuendusmeelsete ettevõtete rajamist**;
- soodustada sidemete loomist eri teadmiskeskuste ning teadus-, arendus- ja uuendustegevuse keskuste vahel, edendada teadmiste vahetamise foorumeid ning uuendustegevuse valdkonnas tipptulemusi saavutanud piirkondade võrgustike loomist.

ELi mõõtme arendamine

19. suhtub positiivselt Euroopa Komisjoni arvukate programmide ja võrgustike abil tehtud edusammudesse, mis võimaldasid teha suure sammu edasi klustrite kujundamisel ja määratlemisel ning mis võimaldavad kogemusi vahetada;

20. ei sea kahtluse alla toetust, millega Euroopa Komisjon aitab kaasa uute ja paremate klustrite arendamisele riiklikul või piirkondlikul tasandil. Sellegipoolest vajatakse teataval määral teavet heade tavade tuvastamise ja arendamise kohta ning keskusi töövahendite tuvastamiseks, mida saaks korrapäraselt kasutada või millega konsulteerida. Need töövahendid peavad olema osalejate jaoks lihtsad ja kättesaadavad. Komitee märgib, et sellega seoses käivitab komitee praegu uurimuse „Klastrid ja klustritealane poliitika: juhised kohalikele ja piirkondlikele poliitika-kujundajatele“;

21. taotleb siiski Euroopa Komisjonilt raamprogrammi koostamist, mis lihtsustaks kõigi kaasatud haldusasutuste koostööd ja

omavahelisi sidemeid ning milles määratletakse klustrite rajamise, nende võrgustike loomise ja nende vahelise piiriülese koostöö suunised; Klustrite koostöö on paljutõotav vahend Euroopa uuendusvõime tugevdamiseks ning investeerijate ja uuendajate huvi äratamiseks kogu maailmas. Seepärast ei tohiks klustritesse kuuluvate organisatsioonide rahvusvaheline koostöö piirduda ainult Euroopaga, vaid laienema ka kogu maailma, nii et lõppeesmärk oleks klustrite moodustumine maailma tasandil;

22. leiab, et koostöö klustrite vahel on VKE-de seisukohast äärmiselt oluline. See lihtsustab esmatähtsat teabe liikumist, tehnilist koostööd ja võimalust kasutada ühiselt teadustegevuse infrastruktuuri ja tootmisvahendeid;

23. märgib, et on olemas selge vastuolo, mis seisneb selles, et paljud klastrid soovivad arendada äritegevust vaid oma piirkonna või riigi piires, ent teabe ja heade tavade vahetamine teises riigis asuvate naaberklustritega pakub tohutuid võimalusi;

24. kutsub Euroopa Komisjoni üles kõrvaldama kõik kaubandus- ja investeerimistõkked Euroopas. Siseturu väljakundamine on põhiline vahend turgude avamiseks konkrentsile;

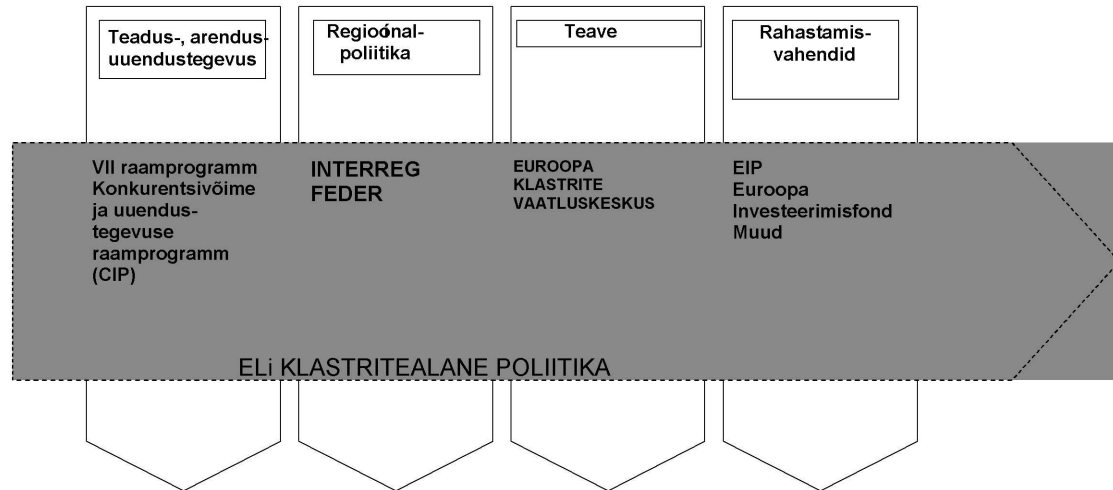
25. tuletab meelde, et olemasolevad kaubandustõkked, mis tulenevad erinevustest õigusaktides ning sotsiaalkaitse-, haldus- ja maksusüsteemides, võivad kujutada endast olulist riikidevahelist koostööd takistavat tegurit. Ka keelepiirid soodustavad seda, et klustrite eesmärkide haldamine ja elluviimine piirdub asjaomase riigi territooriumiga ning et klustrite rahvusvahelised sidemed on piiratud;

Regioonide Komitee soovitus

26. soovib, et Euroopa Komisjon ületaks ELi poolt klustrite edendamiseks ettenähtud meetmete killustatuse, ning peab vajalikuks koondada klustrite edendamine ja klustrite koostöö toetamine ühte eraldi tegevussuunda;

27. on seisukohal, et vajaliku täiendusena kasvavale tähtsusele, mida komisjon omistab piirkondlikele võimuasutustele klustritealaste algatuste edendamisel, kooskõlastamisel ja rakendamisel, tuleks komisjonil endal tagada, et tema otseselt hallatavad teadusuuringute ja uuendustegevuse alased algatused (peamiselt seitsmes raamprogramm ja ühenduse algatuste programmid) oleksid piirkondades paremini nähtavad. Erilist tähelepanu tuleks samuti pöörata eesmärgile tagada sujuv koostöö komisjoni poolt teadusuuringute ja uuendustegevuse valdkonnas loodud sõltumatute agentuuride ning ühiste tehnoloogiaalgatuste (Joint Technology Initiatives);

28. kutsub üles integreerima ja ühtlustama kriteeriume, et edendada klastreid Euroopa tasandil, mida komitee peab esmatahtsaks, et täiendada kõigi tasandite olemasolevaid koostööpoliitilisi meetmeid, st luua **terviklik struktureeritud lähenemisviisi** praeguse osalise lähenemisviisi asemel, mis on paljudes valdkondades (teadus- ja arendustegevus, piirkondadevaheline koostööpoliitika, tehnoloogia- ja konkurentsialane järelevalve, toetused projektide rahastamisele jne) klastritealastele algatustele omane;

29. rõhutab, et kõik meetmed, mida kõnealuse tervikliku lähenemisviisi raames edendatakse, peavad keskenduma majanduskasvu ja töökohtade loomise eesmärkidele ning prioriteetsetele tegevusvaldkondadele, mis peavad ulatuma kaugemale pelgast kogemuste ja teabe vahetamisest, hõlmates ühisprojekte ja -tegevusi, töötajate ja kasusaajate vahetust projektide vahel, ELi võrgustike ja institutsioonide arendamist jne;

Kõnealune rühm peaks olema täielikult sõltumatu ja seda peaks juhtima Euroopa kõnealuses valdkonnas tunnustatud ekspert. Rühma peaksid kuuluma asjaomased esindajad poliitilistest ringkondadest, eri haldusüksustest (eelkõige piirkondlikest), klastrite juhtimise kogemusega ettevõtetest, ülikoolidest, teadus- ja tehnikakeskustest ning finantsasutustest ja teistest võimalikest rahastajatest (erainvestorid, riskikapitalifondid jne);

Seepärast teeb komitee järgmised ettepanekud:

1. ÜHISE KLASTRITEALASE STRATEEGILISE RAAMISTIKU KEHTESTAMINE

on seisukohal, et puudub **strateegiline üldraamistik**, mis hõlmaks selliste asjaomaste osalejate nagu avaliku halduse, ülikoolide, uurimiskeskuste ja ettevõtjate seisukohti ning mis võimaldaks vastata kolmele eespool kirjeldatud protsessile kooskõlastatud viisil:

- soodustada eelduste loomist klastrite rajamiseks ja stimuleerida klastrite rajamist;
- edendada klastrite tehtavate algatuste elluviimist;
- saavutada klastrite võrgustike loomine riiklikul ja riikidevahelisel tasandil, et tagada kogemustevahetus ja koostöö;

soovib seepärast strateegilise raamistiku väljatöötamise esimese sammuna luua kõrgetasemeline ekspertide rühm, mis uuriks kõnealust küsimust ning esitaks nõukogule ja komisjonile integreerimise ja ühtlustamise kriteeriumid.

on arvamisel, et kõnealune strateegiline raamistik peaks toetuma konkreetsetes valdkondades juba olemasolevatele klastritealastele algatustele ning et see peaks koondama kõik need algatused ühte, luues struktureeritud tegevussuunad, mis võimaldaksid edendada klastris toimuvate protsesside arengut:

ETTEVALMISTUSJÄRK

- klatri arendamiseks vajalike välitingimuste loomine;
- rahastamisvahendite eraldamine, mis soodustavad samas piirkonnas paiknevate väikeste ja suuretegevõtete omavaheliste sidemete loomist ning võimaliku koostoime ärakasutamist;
- eestvedavate ettevõtete kaasamine;
- suhted sektoris tegutsevate uurimiskeskustega;

ALGJÄRK

- usaldussuhete arendamine;
- eri klastritesse kuuluvate ettevõtete vaheliste sidemete loomine eesmärgiga moodustada riikidevahelised metaklastrid;
- oma organisatsiooni struktuuri ja oma kuvandi loomine;
- koostöö strateegilise tegevuskava koostamine;

KASVUJÄRK

- oma projektide kavandamine ja arendamine;
- klastrite kaasamine Euroopa tehnoloogiaplatformidesse;
- liidud klastrite vahel, piirkondadevaheline koostööplatvorm;
- koostöö tulemuste levitamine klastrite vahel, tagades selle kaudu tulemuste jõudmise teistesse piirkondadesse;
- uued tooted koostööalgatuste tulemustena;

KÜPSUSJÄRK

- enda loodud uuendused ja patendid;
- kaubanduslike allklastrite tekkimine;
- majanduslikku arengut soodustavad strateegilised partnerlused;
- uute investeeringute meelitamine piirkonda;

2. STRATEEGILISE RAAMISTIKU LOOMIST SOODUSTAVAD ALGATUSED PROTSESSI USALDUSVÄÄRSUSE SUURENDAMISEKS

tunnistab, et tuleb tõhustada klastritesse kuuluvate **ettevõtete koostööd**, edendades klastrite võrgustike esmatasandi võrgustiku loomist, mis võimaldaks jagada teenuseid ja häid tavasid Euroopa ja maailma tasandil, nt järgmiste meetmete abil:

- koostöövahendite väljatöötamine ja levitamine, et jagada piirkondlikes klastrites loodud teadmisi;
- eri klastritesse kuuluvate osalejate, eelkõige ettevõtete osavõtul toimuvate ürituste ja kohtumiste edendamine;
- ühise aastaaruande koostamine kõigi Euroopa klastrite tegevuse kohta;
- ühiste teenuste arendamise soodustamine õppe, teavitustegevuse jms valdkonnas;

rõhutab, et on esmatähtis, et avalikud haldusasutused toetaksid **nõudluse ennetamise projekte**, nt

- luues eri piirkondades asuvaid tehnoloogilisi järelevalvekeskusi ja -asutusi ühendava võrgustiku, tehes seda töös-

tuse teadus- ja uuendustegevuse Euroopa järelevalvesüsteemi loomise ning intellektuaalse kapitali alase teabe parandamise kaudu, mis võimaldab ennetada võimalikke pakkumisepoolseid lahendusi ja lisaväärtust tootvaid tehnoloogiaid;

- innustades Euroopa tehnoloogiaplatformidega tehtavat koostööd;

- arendades mitme piirkonna osavõtul läbiviidavaid avalikke projekte (ühised spetsifikatsioonid ja hankemenetlused);

- kehtestades eri piirkondades ühised uuenduslike tehnoloogiate arengut soodustavad või ennetavad eeskirjad;

rõhutab vajadust koondada olemasolev teave ühteainsasse **Euroopa klastritealasesse teabeplatvormi (INFOCLUSTER)** ja kaasata sinna järgmised ettevõtjate jaoks kasulikud, praegu vaid osaliselt hõlmatud elemendid. Komitee leiab sealjuures, et kõige sobivam organ ühtse teabeplatvormi tööks võiks olla Euroopa klastrite järelevalvekeskus:

- piirkondlik teabesüsteem, mis struktureerib ja hõlmab olemasolevat infrastruktuuri ja olemasolevaid uurimiskeskusi, teadus-, arendus- ja uuendustegevuse ettevõtjaid, ülikoole ja teisi asutusi, toetatud uurimissuundi, olulisi tehnilisi ja poliitilisi sidemeid jne. Kõnealune vahend lihtsustaks suhtlemist eri teaduskeskuste ja klastrite endi vahel. Süsteem võiks töötada Euroopa Komisjoni egiidi all koostöös Regioonide Komiteega, kes omakorda võiks aidata luua sidemeid piirkondade ja piirkondlikul tasandil juba tegutsevate klastritega;

- dünaamiline konkurentsibaromeeter, mille abil iga klaster saaks ennast võrrelda teiste, sarnaste omadustega klastritega ning teha kindlaks oma positsiooni konkurentide suhtes;

- teabevahetuse eesmärgil koostatav ülevaade klastritealastest poliitikast, milles on arvesse võetud iga piirkonna riiklikud ja piirkondlikud programmid ja poliitilised meetmed kõigis valdkondades (toetusd teadus-, arendus- ja uuendustegevusele, toetavad rahastamisvahendid, koolitus- ja vahetusprogrammid jne);

- mitmesugused aruanded ettevõtetes või klastrites endis teadmiste jagamiseks kasutatavate parimate tavade kohta;

kinnitab vajadust edendada **koostööd** eri piirkondades või riikides tegutsevate **uuendustegevust toetavate rahastamisvahendite vahel** (kapital/võlad/otsetoetused), et soodustada investeeringuid suurprojektidesse, millesse on klastrite kaudu kaasatud mitu, Euroopa eri riikides asuvat piirkonda ja mis võiksid kasu saada ELi fondide, sh Euroopa Investeeringupanga ja Euroopa Investeeringufondi vahendite võimendavast mõjust;

leiab, et on võimalik jagada ressursse ja teenuseid klastrite vahel nii, et klastritel oleks ühine juurdepääs kvaliteetsematele teenustele:

- erasektori teadusuurijatele mõeldud töökohtade börs ning vahetus- ja koolitusprogrammid;
- inkubaatorite seadmeid ja teenuseid kasutavate ettevõtete liikuvus;
- tehniliste oskuste, teadusinfrastruktuuri ja tootmisvahendite vahetamine mastaabi- ja mitmekülgsussäästu saavutamiseks;
- tööstuse teadus- ja uuendustegevuse Euroopa järelevalvesüsteemi loomine ning intellektuaalse kapitali alase teabe parandamine;

Brüssel, 19. juuni 2008

3. **HINDAMISMEETMED** (ENNE TEGEVUSE ALGUST, SELLE AJAL JA PÄRAST TEGEVUSE LÕPPU) TULEVASTE ALGATUSTE SUUNAMISEKS

on arvamusel, et hindamine on üks teadustegevuse liik, milles kasutatakse spetsiifilisi võtteid ja mis annab vastuseid järgmistele küsimustele: kas on täidetud klatri vajadused? Kas on kavandatud ja asjakohaselt rakendatud sobivad poliitilised meetmed? Kas on tõenäoline, et saavutatakse oodatud mõju? Kas saavutamata jäänud eesmärged on võimalik taotleda uuesti? Kas saab suurendada rakendatud meetmete tulemuslikkust?

peab hindamist vahendiks, mida tuleb kasutada kogu rakendamisprotsessi vältel ning mis peab lisaks muudele eelistele aitama tõsta klastritealase poliitika usaldusväärsust.

Regioonide Komitee
president

Luc VAN DEN BRANDE
